

ע"פ 8365/23 - עו"ד ד"ר ליה פלוס, עו"ד ד"ר איתן פינקלשטיין נגד כבוד השופטת שירלי רנר, בית משפט המחוזי ירושלים, היועצת המשפטית לממשלה, פלוני

בית המשפט העליון

ע"פ 8365/23

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופטת ר' רונן

המערערים: 1. עו"ד ד"ר ליה פלוס
2. עו"ד ד"ר איתן פינקלשטיין

נגד

המשיבים: 1. כבוד השופטת שירלי רנר, בית משפט המחוזי
ירושלים
2. היועצת המשפטית לממשלה
3. פלוני

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 12.11.2023 בתה"ג 28586-03-22 ובתה"ג
46153-11-21, שניתנה על ידי כב' השופטת ש' רנר

תאריך הישיבה: א' בטבת התשפ"ד (13.12.2023)

בשם המערערת 1:
בשם המערער 2:
בשם המשיבים 2-1:
עו"ד ד"ר ליה פלוס
עו"ד ד"ר איתן פינקלשטיין
עו"ד ינאי גורני

פסק-דין

השופטת ר' רונן:

עמוד 1

1. המערערים ייצגו את המשיב 3 (להלן: הלקוח) בהליך בו התבקשה הסגרתו על ידי ממשלת גרמניה. העתירה להכריז על הלקוח כבר-הסגרה, יחד עם אחרים, הוגשה לבית המשפט המחוזי ביום 19.11.2021. ביום 14.3.2022 הוגשה בקשה להכריז על אדם נוסף המעורב באותה פרשה כבר-הסגרה, ולבקשת הצדדים, ביום 13.2.2023 אוחדו שני ההליכים. לטענתם של המערערים, משלב מסוים ואילך הלקוח סירב לשתף עמם פעולה, כאשר ישנם חילוקי דעות משמעותיים ביניהם לבינו ביחס לאופן הטיפול בעניינו. עוד הבהירו המערערים כי הגם שנקבע כי הלקוח כשיר לעמוד לדין, הוא סובל מבעיות נפשיות קשות, ובשל כך הוא מאושפז באשפוז מלא.

בחודש יוני 2023, ביקשו המערערים לדחות את הדין בעניינו של הלקוח ולפצל את החלטה לגבי מה החלטה ביחס ליתר המעורבים בהליך. זאת מאחר שמצבו הנפשי של הלקוח התדרדר והיה מסכן חיים. המערערים טענו כי משום כך יש לדחות את המשך הדין בעניינו ולהמתין לשיפור במצבו. בית המשפט קבע, לאחר שעיין בחוות הדעת הרפואיות שהוגשו על ידי המערערים, כי הדין בעניינו יתקיים ביום 18.9.2023.

2. ביום 11.9.2023 ביקשו המערערים מבית המשפט כי חלף טיעון בעל פה – יתאפשר להם להגיש טיעונים בכתב. הם ציינו בהקשר זה את הקשיים בקשר ביניהם לבין הלקוח. הם הבהירו כי הגשת הטענות הכתוב לא תדחה את לוח הזמנים הכולל. בהתייחס לבקשה זו הורה בית המשפט למערערים להגיש את הטענות הכתוב תוך 7 ימים מאותו יום. המערערים טענו כי החלטה זו הביאה להחמרה במערכת היחסים הרגישה שהייתה להם עם הלקוח, והביאה לקרע שאינו ניתן לאיחוי בינו לבינם.

ביום 18.9.2023 הגישו המערערים לבית המשפט הודעה ביחס לייצוג הלקוח. הם הבהירו כי הלקוח הודיע להם כי הם מפוטרים, וכי הוא אינו מוכן שהם יוסיפו לייצגו. עוד צוין כי משפחת הלקוח החלה לחפש עבורו ייצוג אחר, וכי הם מבקשים פרק זמן של מספר שבועות כדי להשלים את הסדרת הייצוג החדש.

ביום 26.9.2023 התקיים דיון בבית משפט קמא ביחס לייצוגו של הלקוח על ידי המערערים. הלקוח התייצב לדיון וכך גם אביו. הלקוח הודיע לפרוטוקול כי הוא אינו מסתדר עם באי כוחו וכי הוא מבקש ייצוג על ידי עורכי דין אחרים. המערערים ביקשו שלא לחשוף את חילוקי הדעות שהתגלעו ביניהם לבין הלקוח לנוכח קיומו של חסיון עורך דין-לקוח, וכדי לא לפגוע בהגנתו העתידית.

בית המשפט הבהיר בדיון – כך נטען בערעור – כי הוא אינו נכון להפריד את עניינו של הלקוח מזה של המעורבים האחרים בהליך. ביחס לאפשרות למנות ללקוח סניגור מהסניגוריה הציבורית, ציין בית המשפט כי חסר לו מידע אודות פרק הזמן שידרש לסניגוריה הציבורית כדי ללמוד את התיק (שאינו עב כרס).

3. משכך, התקיים ביום 28.9.2023 דיון נוסף בנוכחות נציג הסניגוריה הציבורית כדי לברר נושא זה. בדיון זה הודיע הלקוח לפרוטוקול כי הוא מעוניין להיות מיוצג על ידי הסניגוריה הציבורית. נציג הסניגוריה הציבורית שהתייצב לדיון הבהיר כי לאור פרק הזמן הקצר שעמד לרשותו, הוא לא הספיק לעיין בחומר החקירה בעצמו, והוא ביקש כי בתוך שבועיים ימונה ללקוח סניגור ציבורי אשר יודיע תוך פרק זמן של שבועיים נוספים לאחר המינוי מהו פרק הזמן הדרוש לו כדי לטעון בשמו של הלקוח. בהחלטתו מיום 1.10.2023, בית המשפט המחוזי דחה את בקשת המערערים לשחרור מייצוג וקבע כי עליהם להגיש את טיעוניהם בשם הלקוח עד יום 12.10.2023. בית המשפט המחוזי ציין כי מדובר בהליך המתנהל מחודש נובמבר 2021 וכי היעדרות לבקשה תביא ל"עיכוב לא סביר נוסף בניהול ההליך". בית המשפט המחוזי

עמוד 2

הוסיף כי הטיעונים בעניינם של המעורבים האחרים כבר נשמעו, כי בדיון שהתקיים ביום 26.9.2023 הוברר כי טיעוני הלקוח "כבר מוכנים ואף הועלו על הכתב", וכי התרשמותו היא שהלקוח "מתקשה בעיקר עם ניהול הליך ההסגרה, לא דווקא עם סניגוריו".

4. כידוע, ביום 7.10.2023 פרצה המלחמה. בהמשך נחתם צו החירום שבעקבותיו הוגשו בקשות מוסכמות לדחיית המועדים להגשת הטיעונים. המערערים ניסו לגישתם לשקם את האמון ביניהם לבין הלקוח במהלך התקופה האמורה - אך ללא הועיל. הלקוח התנגד לשתף איתם פעולה, ואף הורה להם באופן ברור כי עליהם להימנע מלהגיש כל טיעון בשמו. לערעור הנוכחי צורף מכתב של הלקוח לבית משפט קמא, בו הוא מציין כי אין לו אמון במערערים וכי הם מבקשים להגיש בשמו טיעונים "שלא מייצגים בכלל את מה שאני חושב על מה שקרה, ואת מה שאני חושב שצריך לכתוב הם אומרים לי שאסור לכתוב ושזה יזיק לי".

המערערים הגישו לבית משפט קמא בקשה לעיון חוזר, ועמה בקשה למתן ארכה להגשת טיעוניהם בכתב, שנדחתה ביום 12.11.2023. בית המשפט המחוזי ציין כי אינו רואה מקום לשנות מהחלטתו מיום 1.10.2023. החלטה זו היא נושא הערעור שלפנינו.

להשלמת התמונה יצוין כי בו ביום הגישו המערערים הודעה על כוונתם להגיש ערעור לבית משפט זה, ובהמשך, ביום 19.11.2023 הגישו בקשה לדחיית מועד הגשת הטיעונים בכתב עד למתן החלטה בערעור. בהחלטתו מיום 20.11.2023 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה, וקבע כי אלו יוגשו עד ליום 28.11.2023 שאלמלא כן יראו את הלקוח כמי שוויתר על זכותו לטעון כנגד הליך ההסגרה. בהמשך, נדחה מועד זה ליום 3.12.2023. עיון בתיק במערכת "נט המשפט" מעלה כי הטיעונים בכתב לא הוגשו עד עתה, וכי ביום 3.1.2024 עתיד להתקיים דיון בבית המשפט המחוזי שבו יישמעו טיעוני הלקוח והמעורבים האחרים בפרשה.

5. בדיון שהתקיים לפנינו ביום 13.12.2023 חזרו המערערים על טענותיהם. הם הדגישו את ניגוד העניינים שהם מצויים בו שאינו מאפשר להם לייצג נאמנה את הלקוח. כן הובהר כי מדובר במי שזו הבקשה הראשונה שהוא מגיש שעלולה לגרום לדחיית הדיון - ולא במי שמנסה באופן עקבי לסרב ולעכב את ההליכים בעניינו. עוד צוין כי במהלך פרק זמן של שנתיים התנהלו בהליך קמא דיונים ביחס לחומרי החקירה, והדחיות בתקופה זו רובצות לפתחה של המשיבה. המערערים אף הבהירו כי הם אינם יכולים לחשוף לפני המותב שיצטרך לדון בעניינו של הלקוח מה היו חילוקי הדעות ביניהם לבינו ומהו תוכן הטיעון שלגישתם הם אינם יכולים להיות חתומים עליו.

מנגד, המשיבה התנגדה לבקשה. לגישתה מדובר בבקשה שנועדה אך כדי לעכב את הדיון, ולכן יש לדחות אותה. ב"כ המשיבה טען כי מתחילת התיק נתקלת המשיבה בקשיים, וכי היו דיונים שנדחו בשל מצבו הרפואי של הלקוח, כאשר לאחר מכן הועלו טענות לגבי ייצוגו. עוד טען ב"כ המשיבה כי כל בא כוח חדש שיתמנה ללקוח יצטרך להיכנס לעומק האירוע ולברר מה אירע, מה שעלול לגרום לעיכוב משמעותי בבירור בקשת ההסגרה. ב"כ המשיבה אף הפנה למכתבו של הלקוח, וציין כי עולה ממנו כי הלקוח מבקש לקבל חוות דעת שנייה מעורך דין פרטי נוסף. לגישתו - עולה מהדברים כי יתכן שלאחר מכן יהיה הלקוח מעוניין בחוות דעת נוספת מעבר לכך.

עוד נטען כי עניין חומרי החקירה הוכרע זה מכבר, וכי החומרים הועמדו לרשותו של הלקוח באמצעות באי כוחו בגרמניה. את ההיוועצות בין הלקוח לבין באי כוחו ניתן היה לערוך אפוא במועד מוקדם יותר, ומשהעניין עולה רק עתה -

פירוש הדבר כי עניינו של הלקוח כמו גם עניינם של המעורבים הנוספים, יתעכב במספר חודשים.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינו במכלול החומר שלפנינו ושמענו את טענות הצדדים, אני סבורים כי דין הערעור להתקבל.

הכרעה במחלוקת בין הצדדים מחייבת התייחסות לשני אינטרסים נוגדים, שכל אחד מהצדדים מדגיש אחד מהם. מצד אחד – המערערים מדגישים את האינטרס של הלקוח בייצוג הולם, ואת העובדה שהם אינם יכולים לייצגו כאשר לו עצמו אין אמון בהם, וכאשר הקו המשפטי שהלקוח מבקש להסתמך עליו – הוא קו משפטי שהם אינם יכולים לעמוד מאחוריו. עניין זה מעמיד את המערערים במצב של ניגוד עניינים שלא יאפשר להם לייצג את הלקוח נאמנה.

מהצד השני, המשיבה מדגישה את החשיבות בקיום דיונים בלוחות זמנים מהירים, וזאת בעיקר כאשר מדובר בבקשה של מדינה זרה להסגרה. מעבר לכך, ישנם מעורבים נוספים הממתינים להכרעת בית המשפט, וגם עניינם יתעכב אם תתקבל הבקשה לשחרור מייצוג.

7. כאשר שקלנו את שני סוגי האינטרסים הללו – שניהם חשובים ובעלי משקל, הגענו לכלל מסקנה כי במכלול הנסיבות המיוחדות של המקרה דנן, יש מקום לקבל את הערעור ולשחרר את המערערים מייצוג הלקוח. בהקשר זה הבאנו בחשבון קודם כל את מצבו הנפשי של המערער – המקשה על יצירת קשר בינו לבין המערערים ועל הסכמה לגבי קו ההגנה שיינקט בעניינו. כן הבאנו בחשבון את העובדה שבאה לידי ביטוי ברור במכתבו של הלקוח, ממנה עולה כי יהיו טעמיו אשר יהיו – אין לו עוד אמון בבאי כוחו והוא אינו מעוניין להיות מיוצג על ידיהם. יחד עם זאת, הלקוח הצהיר בבית המשפט כי הוא מעוניין להיות מיוצג על ידי הסניגוריה הציבורית. האפשרות של ייצוג על ידי הסניגוריה הציבורית תקדם אם כן את ברור ההליך, וניתן יהיה – כך נדמה – להסדיר נושא זה תוך פרק זמן לא משמעותי. זאת בין היתר בהינתן ההיקף הלא גדול של התיק; ובנכונותם של המערערים לשתף פעולה עם מי שייצג את הלקוח, ולמסור לו את כל תוצרי עבודתם.

מעבר לכל אלה, הבקשה הנוכחית היא הבקשה הראשונה מטעמו של המערער לשחרור מייצוג, ולכן החשש מפני מי שמפטר את באי כוחו באופן שיטתי רק כדי לעכב את הדיונים – איננו קיים במקרה זה.

8. לאור כל האמור, הערעור מתקבל. אנו מורים על שחרורם של המערערים מייצוג הלקוח. כן אנו מורים על מינוי סניגור מטעם הסניגוריה הציבורית לייצוג של הלקוח. בית המשפט המחוזי יקבע דיון בהקדם, בכפוף לאילוצי יומנו, שאליו יתייצב סניגור מטעם הסניגוריה הציבורית ויודיע מהו פרק הזמן הדרוש לצורך הגשת הטענות בכתב. דיון זה יכול שיתקיים ביום 3.1.2024, בהתאם למועד הקבוע כעת, או קודם לכן, על-פי שיקול דעתו של בית המשפט המחוזי. המערערים ישתפו פעולה באופן מלא עם הסניגור שיתמנה, ובכלל זה יעבירו לו את טיוטת הטענות בכתב. הנחתנו היא כי הסניגוריה הציבורית תירתם ללימוד מהיר ויעיל של החומר, כדי שהעיכוב כתוצאה מהשחרור מייצוג יהיה קצר ככל האפשר.

ניתן היום, ו' בטבת התשפ"ד (18.12.2023).

שופטת

שופטת

שופט
